

SASKIA SASSEN (V.S.) Hoogleraar Sociologie, Universiteit van Chicago, V.S.
 Auteur van *Territory, Authority, Rights: From Medieval to Global Assemblages* (Princeton 2006)
 illustraties: SANDRA HAESELSTEINER

Dit onderwerp werd al grondig bestudeerd. Het is onmogelijk om hier alle auteurs te vermelden die dat verdienen, dus beperk ik me tot een aantal teksten die de diversiteit van de benaderingen aantonen: LLOYD, RICHARD, *Neobohemia: Art and Commerce in the Post-Industrial City*, Routledge, New York en Londen, 2005; SLAGER, HENK, *Territorial Investigations*, 1999; RAMIREZ, MARI CARMEN, PAPANIKOLAS, THERESA EN RANGEL, GABRIELA, *Art*, 2002; *International Center for the Arts of the Americas*; YUDICE, GEORGE, *The Expediency of Culture: Uses of Culture in the Global Era*, 2003; SALERNO, ROGER A., *Landscapes of Abandonment: Capitalism, Modernity and Estrangement*, 2003; PHILIPS, JOHN, YEO, WEI-WEI, BISHOP, RYAN, *Postcolonial Urbanism: South East Asian Cities and Global Processes*, 2003; OCKMAN, J., *Pragmatist Imagination: Thinking about Things in the Making*, 2001; MILES, MALCOLM, *Art, Space and the City*, 1997; PHELAN, PEGGY, *The Ends of Performance*, 1998; WILLIAMSON, THAD, ALPEROVITZ, GAR, IMBROSCIO, DAVID L., *Making a Place for Community: Local Democracy in a Global Era*, 2002; DRAINVILLE, ANDRE, *Contesting Globalization: Space and Place in the World Economy*, Routledge, London, 2005; KRAUSE, LINDA EN PATRICE PETRO (eds), *Global Cities: Cinema, Architecture, and Urbanism in a Digital Age*, Rutgers University Press, New Brunswick, NJ en Londen, 2003.

Voor één van de beste oplossingen voor dergelijke braakliggende terreinen, zie MORALES, IGNASI SOLÀ, *Obra.Vol. 3* (Editorial Gli, Barcelona), 2004. Voor een voorbeeld van een interventie op één van deze braakliggende terreinen, in dit geval in Buenos Aires, zie Kermés Urbana, een organisatie die openbare ruimte wil creëren door dergelijke braakliggende terreinen te reactiveren. : www.m7red.com.ar/m7-KUintro1.htm
 Vb. GRAAFLAND, ARIE, *The Socius of Architecture*, 2000; BECKMANN, JOHN, *The Virtual Dimension: Architecture, Representation, and Crash Culture*, 1998; RATTENBURY, KESTER, *This is not Architecture: Media Constructions*, 2001; HAGAN, SUSANNAH, *Taking Shape: A new Contract between Architecture and Nature*, 2001. Zie bijvoorbeeld het soort projecten op www.transgressievearchitecture.org
 Elders heb ik op gedetailleerde wijze de complexe overlapping beschreven van het digitale en het materiële, en van stromingen en plaatsen. Zie SASSEN, SASKIA, *Territory, Authority, Rights: From Medieval to Global Assemblages* (Princeton University Press), 2006, hoofdstuk 7.

Er zijn andere dimensies die de globale stad omschrijven; zie SASSEN, SASKIA, *The Global City*, tweede druk, Princeton University Press, 2001. Zie <http://www.gnu.org> voor meer informatie.

Indymedia is 'een netwerk van collectief opererende mediakanalen voor een radicaal, juist en gepassioneerd verhalen van de waarheid'. <http://www.indymedia.org> Zie www.raqsmediacollective.net Ze hebben ook een verschillende waarde, i.e. sommige zijn 'goed', andere zijn 'slecht.' Ik gebruik de term als een analytische categorie om een hele waaier van dynamieken en initiatieven aan te duiden, die draaien rond de nieuwe capaciteiten voor globale werking op basis van de globale economie, maar gebruikt voor andere doeleinden dan waarvoor ze oorspronkelijk ontworpen waren. Voorbeelden gaan van politieke strijd voor alternatieve globalisering tot in formele, globale, economische circuits, en in een extreme vorm, globale terroristische netwerken.

Digital City Amsterdam (DDS) was een experiment, gesteund door het cultureel centrum De Balie in Amsterdam met subsidies van de Stad Amsterdam en het Ministerie van Economische Zaken. Het gaf mensen toegang tot de server van de stad en de mogelijkheid om verslagen van de gemeenteraad of officiële beleidsdocumenten op te vragen, of digitale cafés en treinstations te bezoeken. Zie <http://reinder.rustema.nl/ddc>.

Zie voor documentatie; zie het hoofdstuk door LOVINK en RIEMENS in *Global Networks, Linked Cities*, Routledge, New York en Londen, 2002 voor het volledige verloop van DDS, van het begin tot het einde. Een internationaal mediakunstenfestival: www.transmediale.de.

Campagne, gevoerd door autonome groepen, religieuze initiatieven, syndicaten en individuen om vluchtelingen en immigranten zonder papieren te steunen. Zie www.contrast.org/borders voor meer informatie. Media-activisten en kunstenaars uit Londen: zie www.mongrelx.org en www.metamute.com.

Een festival rond draadloze en mobiele media. Zie www.futuresonic.com. Een theaterfestival: www.theaterderwelt.de.